

Andreo Larsen

Rooman fuuga

eli Johann Sebastianin salaisuus

Rooman fuuga

Andreo Larsen

Rooman fuuga

eli
Johann Sebastianin
salaisuus

Kaikki tässä kirjassa mainitut paikat, ruokalajit ja asusteet ovat aitoja ja todellisia, samoin mahdollisesti jotkut kirjan henkilötkin. Mitään nimiä ei ole muutettu viattomien suojelemiseksi.

Kirjoittaja ei ole saanut miltään taholta mitään rahallista tai muutakaan korvausta tai materiaalista kannustetta tämän kirjan kirjoittamiseen.

Studio Cervello©

© 2021 Larsen, Andreo
Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa
ISBN: 9789528045267

Katrinalle

Yhtäkkiä kaikki linnut katosivat Pantheonin aukiolta.
Baarien terasseilla lasit ja kupit helisivät ja läikyttivät sisältöään. Monet naiset kirkuivat.

Sitten, aivan yhtä äkillisesti kuin ilmiö alkoi, se loppui.
Lorenzo Etrusco oli kuulevinaan urkujen soivan jossakin.
Hyvin outoa.

Kaikki rakennukset näyttivät ehjiltä, niin myös obeliski. Ja
suihkulähde. Ilta-aurinko kultasi Pantheonin kupolin.

Sitten, yksi kerrallaan, linnut alkoivat palata.

Seuraavana aamuna Lorenzo Etrusco ja vaimonsa Catrina Della Pigna istuvat taas kantapaikassaan, Tempio baarissa Pantheonin aukiolla, päivän lehtiä lueskellen. Rocco tuo Della Pignalle *cappuccino scuron* ja Etruscolle *caffè macchiaton*. Päivästä on tulossa aurinkoinen ja lämmin. Della Pigna on pukeutunut Armanin pinkkiin silkkiseen mekkoon, Etruscolla on vaalea Loro Pianan pellavapuku ja tummansininen Braccilla teetetty paita.

“Kuinka kaunis mekko. Onnitteluni!” sanoo Rocco Della Pignalle.

”*Grazie!*” vastaa Della Pigna. Ja kääntyen Etruscon puoleen: “Aina niin kohtelias tuo Rocco.”

”Niin”, vastaa Etrusco. “On hänellä silmää.”

Turistiryhmiä, paljon aasialaisia langaton opastuslaite korvassa ja kaulassa roikkuen, alkaa kerääntyä aukiolle.

“Rocco, *prego*, tuotko Catrinalle *proseccon* ja minulle *grappan*, Nardinia.”

“*Si*, heti paikalla, *Prof.*”

”La Republicassa ei mitään mainintaa mistään maanjäristyksestä”, sanoo Etrusco.

”Il Messaggerossa on tässä pieni juttu, että jotkut ihmiset olivat ilmoittaneet maanjäristyksestä Pantheonin aukiolla, mutta Rooman seismologinen instituutti sanoo, ettei yhtään mitään epätavallista seismistä aktiiviteettia ollut esiintynyt”, sanoo Della Pigna. “Mutta eilisillan urkukonsertti Pantheonissa sai hyvät arvostelut.”

“Niinkö”, sanoo Etrusco. “Harmi ettei menty sinne. Mutta se konsertti oli kylläkin Maddalenan kirkossa.”

“Ei kun Pantheonissa.”

"Minusta se oli Maddalenen kirkossa."

"Ehkä sielläkin oli jotain, mutta tämä oli kyllä Pantheonissa. Tässä se sanotaan ihan selvästi. Sielläkin on urut, tiedäthän."

"Tiedän, tiedän. Semmoiset itse asiassa aika pienet. Ja hyvin harvoin siellä on konsertti. Mitä siellä soitettiin?"

"Enimmäkseen Bachia."

"Yllätys yllätys. Eipä taida juuri olla urkukonserttia ilman Bachia."

Etrusco hörppäsi kahvinsa loppuun. Sitten hän sanoo äkkiä: "Odota tässä!" ja ampaisee ylös.

"Mitä nyt", kysyy Della Pigna.

"Mä palaan just", sanoo Etrusco ja pujottelee pöytien välistä kadulle, kaartaa vasemmalle ja katoaa kulman taakse Via del Pantheonin myöten.

Kotvan kuluttua hän palaa ohjelmalehtinen kädessä.

"Näytä sitä Messaggeroa!" Etrusco selaa nopeasti lehteä ja lukee hetken. "No just! Kuuntele: Maddalenen kirkossa tuossa takana oli eilen urkukonsertti, ihan kuten muistin. Tässä on sen ohjelma. Ja se alkoi kello kahdeksan kolmekymmentä, aivan kuten Pantheonin konsertti. Ja arvaa mikä oli aloituskappale molemmissa konserteissa? Bachin g-molli Fantasia ja fuuga!¹"

"Nii-in?"

"No, katsos, siinä on se bassojuttu siinä kappaleen alussa. Se on kuin 15 sekuntia syvää g-nuottia. Urkuri suunnilleen vain seisoo pedaalin päällä. Ja tää syvä bassoääni tulee

---

¹ BWV 542

kahdesta suunnasta. Ja matalat äänethän läpäisee rakenteita paremmin. Ja sitten ääniaallot kohtaa ja yhtyy tässä aukiolla, voimistuu ja aiheuttaa korvinkuulumatonta vibraatiota, joka saa lasit helisemään ja pelästyttää linnut. Ja naiset. Siinä se on! Niinkun Jerikon muurien murtuminen ääniaaltojen voimasta, erään teorian mukaan.”

“Jaa... Eli siis kaksi urkuria soittaa täsmälleen samaa kappaletta täsmälleen samaan aikaan kahdessa eri kirkossa. Ja vielä ilmeisesti toisistaan riippumatta ja tietämättä. Kuinka todennäköistä se on?”

"Se on erittäin, erittäin epätodennäköistä, käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Mutta just niin näyttää tapahtuneen. Tai niin siis tapahtui! Minkä minä sille voin. Ehkä meidän olisi pitänyt täyttää lottokuponki eilen."

”Niin varmaankin. Aika mielenkiintoista. Eli se oli Bachin musiikki, joka sai sen aikaan? Lasit helisemään ja linnut lentoon?”

"Kyllä. Se on sitä musiikin voimaa.”

“Eli Bachin voimaa.”

“Nimenomaan! Eiköhän oteta sille.”

“Otetaan!”

I

Catrina Della Pigna ja Lorenzo Etrusco istuvat kantabaarissaan Pantheonin aukiolla, selailen aamun lehtiä. Aamupäivän aurinko alkaa lämmitteä. Della Pignalla on Laura Biagiottin raidallinen silkkipusero, Etruscolla Tagliatoren beige pikkutakki ja lasillinen *cannonau*-viiniä. Della Pigna siemailee *Belliniä*.

”Muistatko mistä Bellini on saanut nimensä”, kysyy Etrusco.

”Jostakusta Bellinistä varmaankin.”

”No juu juu, mutta kenestä Bellinistä?”

”Onko se se säveltäjä, joka on tehnyt Norman?”

”Ei, se oli Vincenzo Bellini, joka eli 1800-luvulla. Ei, tämä on Giovanni Bellini, venetsialainen taidemaalari 1400-luvulta. Pitää muistaa, että Bellini-cocktail kehitettiin Venetsiassa, Harry’s baarissa.”

Turistit jonottavat Pantheoniin. Vähitellen jono, jossa on kaksi tai kolme henkeä rinnakkain kasvaa ja kiertää jo koko piazzan.

”Muistaks, kun ennen vanhaan vaan käveltiin Pantheoniin sisään. Ei tarttenu jonottaa ja sisällä oli seesteinen tunnelma.”

”Muistanhan minä. Oi niitä aikoja.”

”Ja sen koronapandemian aikaan vasta hiljaista olikin.”

”No todella! Ja Pantheonin oli kiinni. Tämähän oli ihan aavekaupunki. Oli se hurjaa aikaa.”

“On se jännä, miten aina ennemmin tai myöhemmin on pakko tulla jokin katastrofi, isompi tai pienempi. Ehkä ihmiskunta tarvitsee niitä tietyin väliajoin nollaamaan menoa ja puhdistamaan verta.”

“Karmeaa ajatus, mutta kuka tietää.”

“Epidemioissa on se hyvä puoli, että ne sentään loppuu aina aikanaan. Ja onneks Roomassa selvittiin suhteellisen vähällä.”

“Joo. Taivaan kiitos. Nyt jätetään tämä puheenaihe.”

Kumpikin syventyy taas lehteensä.

”Hei, Saksan paavillisessa kollegiossa on vanhojen dokumenttien näyttely”, huudahtaa Della Pigna Il Messageron takaa. ”Mennäänkö sinne?”

”Kummassa? Niitähän on kaksi.”

“Tämä tässä lähempänä, Via del Animalla. Ei se siellä Vatikaanissa.”

“Mikä ettei. Sehän on ihan tossa Piazza Navonan takana ja sinnehän pääsee hyvin harvoin sisään.”

“Ootko ollu koskaan?”

“En. Eli sitä suuremmalla syyllä pitää nyt mennä. Massimo, *il conto, per cortesia!*”

Lorenzo laittaa kilpikonnanluiset lukulasinsa taskuun ja sovittaa aurinkolasit päähänsä.

“Ai sä otit vielä nuo vanhat Cartierit.”

“Nämä on kuule vintagea. Nää ei vanhene koskaan.”

“Kahdeksankytluvun oikeat money-maker’s lasit siitä pahimmasta päästä.”

“Onks noi sitten paremmat?”

“Totta kai. Nämä on Gabriele Vergerion omaa tuotantoa, Limited Edition, niinkuin hyvin tiedät.”

Massimo tuo laskun, jonka Etrusco maksaa käteisellä. Pantheonin jono yltää jo Via del Pantheonille saakka.

Della Pigna ja Etrusco pujottelevat pöytien välistä piazzalle ja kääntyvät oikealle ja ohittaen muut baarit tulevat via Giustinianin alkuun.

”Ei, hyvänen aika! Eihän tästä pääse.”

Via Giustiniania pitkin lähestyy koko kadun täyttävä ryhmä turisteja. Opas puhuu mikrofoniiin kyllästyneen näköisenä.

”Näyttää itäeurooppalaisilta. Koukataan tuolta Rondaninin kautta.”

Della Pigna ja Etrusco kiertävät Via di Cornacchieta pitkin Piazza Rondaninin läpi ja tulevat Piazza di Tor Sanguignalle. Turistiryhmä kurkistelee ja kurkottaa katutason alapuolella olevia Domitianuksen stadionin raunioita.

“Kai noille kerrotaan, että pari vuosituhatta sitten tässä stadionilla ajettiin kilpaa”, sanoo Etrusco. “Täällä ei tapettu ihmisiä.”

Della Pigna ja Etrusco kääntyvät vasemmalle Via di Tor Sanguignalle ohittaen Largo Febon, Ristorante Santa Lucian ulkoterassin ja hotelli Rafaelin.

“Jos minä tulisin turistina Roomaan, tuossa hotellissa asuisin mieluusti”, sanoo Della Pigna.

“Ei hullumpi valinta. Mä olen aina ihailtu noita seinän peittäviä villiviinejä, tai mitä köynnöksiä lienevätkään. On ne kyllä saanut kauan kasvaa.”

Kadun kulmassa näkyy saksalaiskirkon kapea, suippo torni, jonka kärjessä on kaksipäinen kotka ja sen päällä kruunu. Ylimpänä on risti.

Muutaman askeleen päässä he tulevat kollegion eteen, Santa Maria dell’ Anima kirkon viereen. Oven vieressä on kyltti *Mostra dei documenti storici*.

“No niin, sitten vaan sisään.”

“*Guten Tag.*”

“Ai pitääkö täällä oikein maksaakin?”

“No, hei. Viisi euroa menee hyvään tarkoitukseen.”

Della Pigna ja Etrusco tulevat pitkälle kapealle käytävälle, jossa on lukuisia rintakuvia vakavan näköisistä miehistä. Oikealla aukeaa ovi ensimmäiseen huoneeseen, jossa seinillä on vierä vieressä muotokuvia.

“Onks noi paikan entisiä pomoja, vai? Ai jaa, tuolla on ainakin joku pyhimys, kun silloin sädekehä.”

“Minä niin pidän muotokuvista. Voisin katsella vaikka kuinka kauan”, sanoo Della Pigna.

“Kattele rauhassa. Mä menen jo seuraavaan saliin.”

Toisessa salissa seinänviertä kiertää pitkä rivi lasivitrinejä. Etrusco lähtee tutkimaan näytteille pantua aineistoa. Vähän ajan kuluttua myös Della Pigna liittyy seuraan.

“Täällä on kyllä kaiken maailman dokumentteja. Tossa ekassa vitriinissä on kirje, jossa keisari myöntää jengille joitakin erivapauksia.”

“Siis Saksan keisari?”

“Joo, tai mikä se nyt oli, Pyhä saksalais-roomalainen keisarikunta. Ja sit siinä seuraavassa on kirje paavilta. Kans jotain verovapauksia.”

“Tässä sanotaan, että nämä on luettelot kaikista, jotka on majoitettu tänne.”

“Onpa paksuja katalogeja.”

“No hei, jos täällä on monen sadan vuoden aikana majoitettu pyhiinvaeltavia ja muita sakemanneja, niin kyllähän siinä kirja paisuu. Ja saksalaista täsmällisyyttä.”

Etrusco siirtyy seuraavan vitriinin eteen.

“Tää on *Gästebuch*.”

“Siis jonkinlainen vieraskirja. Käyttikö ne vieraskirjoja jo silloin?”

“Näyttävät käyttäneen. Joo, just tämmönen, johon vieraat on saanu itte kirjottaa. Kato, tohon on joku piirtänyt linnun.”

“Ja tuossa on ikään kuin nuottikirjoitusta.”

“Aika jännää. Pakko ottaa muutama kuva.”

“Ei kai täällä saa valokuvata.”

“Saa kai sitä vähäsen puhelintaan räplätä.”

“No äkkiä sitten. Laita puhelin äänettömälle ja salama pois.”

“Tehty!”

“Nyt mennään.”

Della Pigna ja Etrusco tulevat ulos aurinkoiselle kadulle.

“Nyt maistuis *prosecco*.”

“Puhuit ympäri. Mennään Ison Antonion raflaan Navonalle.”

He kääntyvät via dei Lorenesille ja tulevat Piazza Navonalle ja asettuvat Tre Scalinin terassille. Muutama koiran ulkoiluttaja käyskentelee Neptunus-suihkulähteen luona. Klovnia-suinen mies polkee yksipyöräisellä pyörällä ohi.

“Mennään lähemmäs seinää, ettei krääsämyyjät pääse niin häiritseen.”

Antonio ei itse ole paikalla, mutta Giovanni tuo helmeilevät *proseccot*, perunalastuja ja suolapähkinöitä.

“No niin. Tulihan sekin nähdyksi. Ei se pytinki niin kummonen ollut.”

“Ei se nyt mikään ollutkaan, mutta eihän me rakennuksen takia sinne menty.”

“No mentiin sikäli, ettei siellä olla koskaan oltu.”

“No niin. Pitää toki muistaa, että vaikka se on perustettu jo 1399, sitä rakennusta on korjattu ja uudelleen rakennettu varmaan lukemattomia kertoja. Se Vatikaanissa oleva Saksan collegio on vasta joskus 1800-luvulta.”

“Niin, eikö tämä ollut alunperin majatalo saksalaisille pyhiinvaeltajille, jotka tuli Roomaan. Nyt se kai toimii saksalaisten katolisten pappien koulutuspaikkana.”

“Tai tarkasti ottaen se oli majatalo saksankielisille, ei pelkästään saksalaisille. Oikeastaan se oli alankomaalaisten kauppiaiden perustama ja siks historian ainoa hollantilainen paavi, Hadrianus kuudes on haudattuna siihen viereiseen kirkkoon. Eli joskus 1500-

---

Sattumalöydös vanhassa vieraskirjassa Roomassa johtaa neljä ystävästä mysteerin äärelle, siitä alkaa kuoriutua maailman musiikkihistoriaa järisyttävä seikka.

Kävikö Bach todella Roomassa? Kaikki tämä voisi olla totta, ja ehkä onkin...

BoD^{TM}
BOOKS on DEMAND

www.bod.fi